

CROMBAG, H.F.M., VAN KOPPEN, P.J. & WAGENAAR, W.A. (1994). *Dubieuze zaken*. Antwerpen: Uitgeverij Contact.

DANDO, C. & BULL, R. (2011). Maximising opportunities to detect verbal deception: Training police officers to interview tactically. *Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling*, 8, 189-202.

DANDO, C., WILCOCK, R. & MILNE, R. (2008). The cognitive interview: Inexperienced police officers' perceptions of their witness/victim interviewing practices. *Legal and Criminological Psychology*, 13, 59-70.

DEMARCHI & PY J. (2009). A method to enhance person description: a field study. In R. BULL, T. VALENTINE & T. WILLIAMSON (eds.), *Handbook of psychology of investigative interviewing: current developments and future directions*. Chichester: Wiley, 241-256.

GEISELMAN, R.E., FISHER, R.P., FIRSTENBERG, I., HUTTON, L.A., SULLIVAN, S.J., AVETISSIAN, I.V. & PROSK, A.L. (1984). Enhancement of eyewitness memory: An empirical evaluation of the cognitive interview.

Journal of Police Science and Administration, 12(1), 74-80.

GINET, M. & PY, J. (2001). A technique for enhancing memory in eyewitness testimonies for use by police officers and judicial officers: the cognitive interview. *Le travail humain*, 64, 173-191.

PY, J., GINET, M., DEMARCHI, S. & ANSANAY-ALEX, C. (2001). *Une démarche psychosociale d'évaluation des procédures d'instructions*. Mission de Recherche Droit et Justice, Ministère de la Justice.

PY, J., GINET, M., DESPERIES, C. & CATHEY, C. (1997). Cognitive encoding and cognitive interviewing in eyewitness testimony. *Swiss Journal of Psychology*, 56, 33-41.

SMETS, L. (2012). *Police investigative Interviewing. A new training approach*. Antwerpen: Maklu.

SYMPOSIUM OVER RECHERCHEVERHOORTECHNIEKEN 2010 TE BRUSSEL. *Panopticon*, 2010/6, 69-77.

WAGENAAR, W.A. (2003). Het herkennen van personen door ooggetuigen. In Orde van Vlaamse Balies, *De waarheid en niets dan de waarheid*. Brugge: Die Keure.

OPSPORING EN POLITIE / POLICE AND INVESTIGATION (2)

Optimalisatie federale politie – Visie 2025 – Het Europees onderzoeksbevel (EOB)

WILLY BRUGGEMAN^a

^a Voorzitter federale politieraad (Corresp.: willy.bruggeman@moerbeke.be).

1. Optimalisatie federale politie

In het verlengde van onze rubriektekst in het november 2013 nummer (34/6) van dit tijdschrift kan gemeld worden dat de ministerraad op 31 januari 2014 het wetsontwerp m.b.t. de optimalisatie van de politie heeft goedgekeurd¹.

Dit resulteerde in het wijzigen van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst gestructureerd op twee niveaus door de wet van 26 maart 2014 (BS 31 maart 2014).

Deze maatregelen lopen parallel met de hervorming van de gerechtelijk arrondissementen door de wet van 1 december 2013 (BS 10 december 2013)

tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op een grotere mobiliteit van de leden van de rechterlijke orde.

Ook werd bij KB van 4 april 2014 (BS van 2 mei 2014) de noodzakelijke aanpassing aan het gerechtelijk arrondissement Henegouwen doorgevoerd, waardoor er in deze provincie twee gerechtelijk arrondissementen (Mons en Charleroi) behouden worden.

Ondertussen werden alle Dirco's en Dirjuds geselecteerd en de meesten werden reeds benoemd. Zij zullen officieel hun nieuwe functie opnemen op 1 juni 2014 en de reorganisatie van de diensten die onder hen ressorteren moet in plaats gesteld zijn op 1 oktober 2014.

Ook werd door de wet van 18 maart 2014 (BS 28 maart 2014) en de wet van 26 maart 2014 (BS 31 maart 2014) de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt aangepast.

Toch blijft de impact van deze optimalisatie sterk beïnvloed door de financieringsproblemen van vooral de federale politie. In een niet mis te verstane brief hebben de commissaris-generaal

¹ BRUGGEMAN, W. (2013). Optimalisatie federale politie, *Panopticon*, 34(6), 508-509.

C. DE BOLLE en haar drie directeurs-generaal bij de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie aangeklaagd dat er systematisch roofofbouw wordt gepleegd op de goede werking van de federale politie². Er mag dus verhoopt worden dat de volgende regering deze optimalisatie niet ziet als een louter financiële (besparings)operatie, waardoor elke maatregel qua effectiviteit gefnuikt wordt, zeker nu ook de internationale verplichtingen steeds meer zullen toenemen (zie punt 3 hierna).

2. Visie 2025

Het evaluatierapport van de federale politieraad '10 jaar politiehervorming' vermeldde dat het ontbreekt aan een toekomstgerichte door de overheid gedragen lange termijnvisie die de actuele plannen (NVP en ZVP) overstijgt en die als kapstok zou kunnen dienen voor alle toekomstige en toekomstgerichte initiatieven³.

Een stuurgroep ingesteld eind 2009⁴ door de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken zou zo'n lange termijn visie uitwerken. Deze visie is nu klaar. Het is een visie geworden 'voor de politie' en niet 'door de politie'. Dit betekent ook dat de nu voorliggende tekst het voorwerp zal worden van debat (politiek, binnen politie en justitie, academisch), ook in het Parlement en liefst nog tijdens de vorming van de volgende federale regering.

De stuurgroep ontwikkelde deze visie aan de hand van de scenario-ontwikkeling methodologie. Vier mogelijke scenario's werden uitgewerkt en de stuurgroep opteerde finaal voor een meer netwerkende politie, maar op diverse punten gecorrigeerd met elementen uit de andere scenario's.

² De Morgen, 13 februari 2014.

³ BRUGGEMAN, W., DEVROE, E. & EASTON, M. (eds.) (2009). *Evaluatie van 10 jaar politiehervorming*, Panopticon Libri n° 4. Antwerpen-Apeldoorn: Maklu.

⁴ Hebben actief deel uitgemaakt van deze stuurgroep: Dirk ALLAERTS, Alain BARBIER, Willy BRUGGEMAN (voorzitter), Mark CRISPEL, Lode DE WITTE, Marleen EASTON, André LEMAITRE, Kim LOYENS, Jeroen MAESSCHALCK, Ann MASSEI, Thierry MAURRER, Paul PONSAAERS, Marcel SIMONIS, Marc VAN DEN BROECK, Dominique VAN RIJCKEGEM en Hans WANDERSTEIN. Dominique VAN RYCKEGHEM verzorgde de eindredactie van het rapport.

Vooraleer de toekomstvisie verder uit te werken bepaalde de stuurgroep ook wat ze niet wil veranderd zien: de geïntegreerde structuur op twee niveaus, de gemeenschapsgerichte politiezorg als werkingsfilosofie en de drie rollen van de politie in de samenleving (handhaver, dienstverlener en de politie als beroepsgroep). Bijzondere aandachtspunten in de visie zijn: de 'glocalisation', de nood aan breed overleg, de vraag naar meer algemeen regulerende en essentiële kaders liever dan te gedetailleerde regelgeving, de impact van technologische ontwikkelingen, de toekomstige informatiepositie, evaluatie en verantwoording, de gewenste toekomst van de human resources.

De stuurgroep gelooft dat een strategisch scenario waarin een duidelijk accent ligt op een netwerkende politie, maar waarin ook elementen uit een bureaucratische, relativiserende en marktgedreven politie in verwerkt zijn, de beste manier is om de politieorganisatie voor te bereiden op de samenleving van morgen.

3. Het Europees onderzoeksbevel (EOB)

De richtlijn 2014/41/EU (PB L 130 van 1 mei 2014) van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 voert het EOB in strafzaken in.

Dit nieuwe initiatief moet gezien worden in het verlengde van een aantal ander maatregelen en meer bepaald:

- het Kaderbesluit 2003/577/JBZ van de Raad inzake de wederzijdse erkenning van beslissingen ter voorkoming van de vernietiging, verwerking, verplaatsing, overdracht of vervreemding van bewijsstukken (PB L 196 van 2 augustus 2003);
- het Kaderbesluit 2008/978/JBZ van de Raad betreffende het Europees bewijsverkrigingsbevel (PB L 350 van 30 december 2008);
- het Europees aanhoudingsbevel.

Het EOB heeft tot doel één of meer specifieke onderzoeksmaatregel te doen uitvoeren in de zogenaamde 'uitvoerende staat'. Het EOB moet een horizontale werkingssfeer hebben en moet derhalve van toepassing zijn op alle onderzoeksmaatregelen die tot doel hebben bewijs te vergaren. Uitzondering zijn het opzetten van een gemeenschappelijk onderzoeksteam (JIT:

zie specifieke richtlijnen) en de grensoverschrijdende observaties in Schengen-verband.

De uitvaardigende overheid kiest de te nemen onderzoeksmaatregelen. De uitvoerende autoriteit moet voor zover mogelijk evenwel een ander soort onderzoeksmaatregel toepassen indien de aangegeven maatregel in het nationale recht niet bestaat of in een soortgelijke binnenlandse zaak niet beschikbaar zou zijn.

De uitvaardigende autoriteit moet ook nagaan of de gekozen onderzoeksmaatregel noodzakelijk en proportioneel is voor het verkrijgen van het bewijs in kwestie.

De toezending van het EOB kan via alle mogelijke/relevante kanalen, zoals het beveiligde telecommunicatiesysteem van het Europees justitieel netwerk, Eurojust, of ander kanalen die worden gebuikt door rechterlijke of rechtshandhavingsautoriteiten. Een gemiste kans dus om ook hier wat meer eenheid te borgen.

De lidstaten worden ertoe aangespoord om in hun verklaring over de talenregeling, behalve hun officiële talen, ten minste één in de Unie frequent gebruikte taal te vermelden.

Een EOB moet geweigerd kunnen worden indien de erkenning of tenuitvoerlegging ervan in de

uitvoerende staat een inbreuk op een immuniteit of voorecht in die staat tot gevolg heeft.

Met het oog op een snelle, doeltreffende en consistente samenwerking moeten uitvoeringstermijnen voorzien en afgesproken worden.

De op het grondgebied van de uitvoerende staat van een EOB gemaakte kosten worden uitsluitend door deze staat gedragen. Maar in sommige gevallen kunnen de kosten onderwerp van overleg worden tussen de uitvaardigende staat en de uitvoerende staat.

Zo blijkt dus dat deze richtlijn, waarover binnen de Raad al in 2011 politieke overeenstemming bestond, ofwel enthousiast kan onthaald, ofwel betreurd moet worden⁵. Een gemiste kans is vooral het feit dat er naast het EOB nog een aantal rechtsinstrumenten blijven bestaan waarin wederzijdse rechtshulpbepaling zijn vervat. De vraag is ook in welke mate de lidstaten EOB's loyaal zullen uitvoeren. Opmerkelijk is het feit dat hierover tussen bijvoorbeeld België en Nederland nog geen overleg is gestart. Indien dit voortduurt, mag er gevreesd worden dat capaciteitsproblemen en verschillende prioriteitsstellingen zullen blijven overheersen.

⁵ VERMEULEN, G. (2013). Het Stockholm-zwartboek justitie en politie. *Panopticon*, 34(5), 349-367.

VERVOLGING, BERECHTING EN MAGISTRATUUR / PROSECUTION, SENTENCING AND JUDICIARY

De Set Seksuele Agressie: een nuttig instrument in de strijd tegen verkrachtingen en aanrandingen?

MARGOT TAEYMANS^a
ANNE MARCOTTE^b

- ^a Attaché, Dienst voor het Strafrechtelijk beleid; Lid van het Vlaams Forum Kindermishandeling (VFK) (Corresp.: Margot.Taeymans@just.fgov.be).
- ^b Dr. in de Dierengeneeskunde; Gerechtelijk deskundige, Laboratorium voor genetische identificatie, Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie.

De omzendbrief geëvalueerd

1) Inleiding

In februari 2014 keurde het College van procureurs-generaal het eindrapport inzake de evalu-

atie van de omzendbrief COL10/2005 betreffende de Seksuele Agressieset (hierna SAS) goed. Deze kwalitatieve evaluatie kwam tot stand in opdracht van het College van procureurs-generaal onder leiding van de substituut-generaal van Luik die hiervoor in de schoot van het College een werkgroep samenstelde. De evaluatie op zich werd uitgevoerd door de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid (hierna DSB) en het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (hierna NICC).

Hiernavolgend geven we eerst een korte beschrijving van het instrument SAS en haar ontstaansgeschiedenis, om haar en de omzendbrief vervolgens te situeren binnen het huidige beleid inzake seksueel geweld. Hierna gaan we dieper in op de evaluatie van de omzendbrief zelf en haar voornaamste resultaten. We eindigen met